

עפ"ג 24052/12/15 - מוסטפא סלאיימה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליימ
לפני השופטים: י' נועם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

עפ"ג 24052-12-15 מוסטפא סלאיימה נ' מדינת ישראל

מוסטפא סלאיימה

המערער

ע"י ב"כ עו"ד מוסטפא יחיא

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

סגן הנשיא י' נועם:

1. לפנינו ערעור על גזר-דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט ש' הרבסט) בת"פ 40021-03-15, מיום 27.10.15, לפיו נידון המערער לשמונה חודשי מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרו), לששה חודשי מאסר על-תנאי, לפסילה מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של תשעה חודשים, לפסילה על-תנאי מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 10 חודשים, וכן לקנס בסך 4,000 ₪, או 30 ימי מאסר תמורתו. גזר-הדין ניתן בעקבות הרשעתו של המערער, על-פי הודאתו, בעבירות שלהלן: גניבת רכב - לפי סעיף 413ב(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק); נהיגה בפזיזות ורשלנות - לפי סעיף 338(1) לחוק; הפרעה לשוטר - לפי סעיף 275 לחוק; ונהיגה ללא רישיון - לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

הודאתו של המערער ניתנה בגדרו של הסדר טיעון, לפיו הוגש נגדו כתב-אישום מתוקן. הסדר הטיעון לא חל

על העונש.

2. להלן עובדות כתב-האישום המתוקן העומדות ביסוד ההודאה וההרשעה, כפי שפורטו בגזר-דינו של בית-משפט קמא. ביום 11.3.15 בשעות אחר הצהריים, ברחוב לינקולן בירושלים, גנב המערער קטנוע, באמצעות שימוש במפתח מאולתר. המערער נסע בקטנוע מרחוב לינקולן לכיוון מזרח-ירושלים. בהגיעו לאזור שער שכם, הבחין בשוטרים שצעקו לעברו לעצור, מספר פעמים. בתגובה, החל המערער לנהוג בקטנוע בדרך פוזת ונמהרת, שהיה בה כדי לסכן חיי אדם, תוך שהוא נע ועובר בין הנתיבים בדרך המסכנת את כלי הרכב האחרים בכביש, ואף פגע בחלקו האחורי של רכב

שנסע לצדו. בשלב זה איבד המערער שליטה על הקטנוע, ואחד השוטרים החל להתקרב אליו. בתגובה, עלה המערער על הקטנוע והמשיך לרכב בדרכו, תוך שהוא נוסע בניגוד לכיוון התנועה ומסכן משתמשים אחרים בדרך. כל זאת ביצע המערער בשעה שלא היה ברשותו רישיון נהיגה בר-תוקף. בגין המעשים האמורים הורשע המערער, כאמור, בעבירות גניבת רכב, נהיגה פוחזת ברכב, הפרעה לשוטר ונהיגה ללא רישיון נהיגה.

3. המערער הנו רווק כבן 20, בן למשפחה המונה זוג הורים וששה ילדים, המתגוררת בענאתה החדשה. מתסקיר שירות המבחן שהוגש לבית-משפט קמא עולה, כי הלה סיים 12 שנות לימוד ובהמשך פנה לשוק העבודה לצורך סיוע בפרנסת משפחתו. בשנים האחרונות עבד בחברת אלומיניום בירושלים. אין לחובתו הרשעות קודמות ומדובר במעידתו הפלילית הראשונה והיחידה. בשיחתו עם קצינת המבחן נטל המערער אחריות למעשיו והביע חרטה עליהם. קצינת המבחן התרשמה, כי המערער הוא בעל אישיות ילדותית ובלתי בשלה, בעל דימוי עצמי נמוך וחסכים רגשיים; וכי במצבים שבהם חש המערער פגיעה, מתח ולחץ, נוטה הוא לפעול באימפולסיביות ואגרסיביות, מבלי לשקול את השלכות מעשיו. להערכתה, עונש של מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות עשוי להוות ענישה הולמת ומרתיעה, המשקפת את חומרת העבירה ואופייה, מבלי שהדבר יחשוף את המערער לגורמים עברייניים.

3. בגזר-דינו עמד בית-משפט קמא על חומרת העבירות ונסיבות ביצוען, הן העבירה של גניבת רכב והעבירות שנלוו להן - המגנות על ערך השמירה על הקניין ורכושו של הפרט והציבור; הן העבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו - המגנה על ערך השמירה על שלטון החוק ואכיפתו; והן ובעיקר העבירה של נהיגה פוחזת ברכב - הטומנת בחובה סיכון לחיי אדם, נהגים והולכי רגל. בהתייחסו לחומרת מעשיו של המערער ציין בית-המשפט, כי מעבר לפגיעה הרכושית שבגניבת האופנוע, והפרעה לשוטרים במילוי תפקידם, הביע המערער "זלזול משווע בשוטרים שביקשו לעצור אותו בהתפרעותו ולמנוע את המשך ביצוע העבירות", והכל - "תוך נסיעה פראית ומעבר מנתיב לנתיב". בית-המשפט הוסיף וציין, כי אמנם מדובר במרדף שנמשך בפרק זמן קצר, אך המערער "התכוון ותכנן את מעשיו, צעד אחר צעד", וכי מדובר ב"אירוע מתגלגל, בעבירה שגררה עבירה, שהיה בידי [המערער] לעוצרו במספר הזדמנויות, אך הוא בחר להמשיך ולבצע את המעשים, גם לאחר שנקרא לעצור על-ידי שוטרים". בית-משפט קמא קבע, כי מתחם הענישה ההולם הוא מאסר בפועל הנע בין שמונה חודשים לבין 24 חודשים, בצד מאסר על-תנאי וקנס. בכל הנוגע לעונש המתאים בתוך המתחם התייחס בית-משפט קמא, בין-השאר, להודאתו של המערער, לחרטה שהביע על מעשיו וכן לעובדה שמדובר במעידה פלילית ראשונה ויחידה. משכך, מצא בית-משפט קמא לגזור על המערער מאסר ברף הנמוך של המתחם, קרי - לתקופה של שמונה חודשים, בנוסף לרכיבי הענישה שצוינו לעיל.

3. בערעורו מלין המערער על חומרת העונש, הן ביחס למתחם הענישה, והן בזיקה לעונש המתאים שנקבע בתוך המתחם. בכל הנוגע למתחם שנקבע, גרס ב"כ המערער, כי המתחם אינו מתיישב עם רמת הענישה הנהוגה בעבירות מן הסוג שבהן הורשע מרשו. בהקשר זה ציין, מבלי להקל בחומרת עבירת גניבת רכב, כי בענייננו מדובר בגניבת רכב דו-גלגלי, וכי בריחתו של המערער מהשוטרים בעת מעצרו, נבעה מ"לחץ רגעי" שלא מאפיין את התנהלותו בדרך-כלל. ב"כ המערער אף הלן על העונש המתאים שנקבע למערער, בציינו כי גזר-הדין החמיר עם המערער יתר על המידה, הן ברכיב המאסר בפועל, והן ברכיבי הענישה הנוספים, ובפרט כאשר מדובר ב"צעיר בוגר" שזו הסתבכותו הראשונה עם החוק. לגרסתו, לנוכח נסיבותיו האישיות של המערער, ולאור המלצת שירות המבחן, ניתן היה להסתפק בהטלת מאסר בעבודות שירות; בפרט כאשר המערער היה נתון במעצר בתקופה של כחודש, ובהמשך - ב"מעצר בית" במשך מספר חודשים נוספים. עוד טען ב"כ המערער, כי בהטלת מאסר בפועל יש כדי לחשוף את מרשו לאווירה עבריינית זרה לו, ואף להסב לו נזק נפשי; וכי גם מטעמים אלו ראוי היה להסתפק במאסר בעבודות שירות. לחלופין, ביקש ב"כ המערער לסטות ממתחם הענישה לקולא מטעמי שיקום.

4. ב"כ המשיבה ביקש לדחות את הערעור ממכלול טעמיה של הערכאה הדיונית בגזר-דינה.

5. לאחר בחינת טיעוני הצדדים, הגענו לכלל מסקנה, כי דין הערעור להידחות.

כלל הוא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין של הערכאה הדיונית; וכי התערבותה בעונשים שנגזרו על-ידי הערכאה הדיונית שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלה טעות מהותית, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה (ראו למשל: ע"פ 1880/14 עמעש נ' מדינת ישראל (19.11.14); ע"פ 448/14 מדינת ישראל נ' אזולאי (24.11.14); וע"פ 4235/14 ראדאד חאטיב (3.2.15)). נפסק, כי גדרי ההתערבות האמורים נותרו על כנם גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין (ע"פ 7430/13 שחרוך טוחסונוב נ' מדינת ישראל (3.3.14); וכן ראו: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13); וע"פ 3151/13 עבדאללה נ' מדינת ישראל (24.4.14), בפסקה 10).

בענייננו, לא קמה עילה להתערב במתחם הענישה שנקבע על-ידי בית-משפט קמא. בקביעת המתחם הביא בית-משפט קמא את מלוא השיקולים הרלבנטיים, ובכללם: מהות העבירות והערך המוגן על-ידן; נסיבות ביצוען ומדיניות הענישה הנהוגת. כפי שציין בית-משפט קמא, נסיבות ביצוע העבירות חמורות. המערער, ב"אירוע מתגלגל" (כלשון בית-משפט קמא), ביצע שורה של עבירות, המצביעות על תעוזתו העבריינית ועל-כך שמורא החוק וגורמי אכיפתו הם ממנו

והלאה. כאמור, הוא גנב קטנוע באמצעות התנעתו במפתח מאולתר, ובהמשך רכב על הקטנוע בדרך פוחזת ונמהרת, תוך נסיעה בפראות ומעבר מנתיב לנתיב, אגב סיכון כלי הרכב האחרים בכביש. גם כאשר איבד את השליטה על הקטנוע ואחד השוטרים התקרב אליו, המשיך המערער ברכיבתו על הקטנוע אגב נסיעה בניגוד לכיוון התנועה תוך סיכון המשתמשים בדרך; וכל זאת כאשר לא היה ברשותו רישיון נהיגה. לנוכח מקבץ העבירות ונסיבות ביצוען - הן בהיבט הרכושי, הן בהיבט של זלזול בגורמי אכיפת החוק, והן בהיבט של סיכון ביטחון המשתמשים בדרך; ועל-רקע מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של גניבת רכב ונהיגה פוחזת בו ללא רישיון נהיגה - לא מצאנו עילה להתערב במסקנתו של בית-משפט קמא בדבר מתחם הענישה שנקבע על-ידו; קרי - מאסר בפועל הנע בין שמונה חודשים לבין 24 חודשים.

בנוסף, לא קמה עילה להתערב בעונש המתאים שנקבע על-ידי הערכאה הדיונית בתוך המתחם; שכן רכיב המאסר בפועל עומד ברף התחתון של המתחם, ויתר הרכיבים - המאסר על-תנאי, הפסילה מלהחזיק רישיון נהיגה, הפסילה על-תנאי והקנס - הולמים וראויים. בית-משפט קמא התחשב בעובדה שמדובר ב"צעיר בוגר", שזו לו מעידתו הפלילית הראשונה והיחידה, וכן הביא בחשבון את הודאתו של המערער והחרטה שהביע על מעשיו. שיקולים אלו הובאו בחשבון בקביעת העונש המתאים, והטלת המאסר ברף התחתון של המתחם. לא מצאנו, כי בנסיבותיו של המקרה דנן קיימים שיקולים, הנוגעים לשיקומו של המערער, שיש בהם כדי להצדיק חריגה לקולא מהמתחם.

על-כן סבורים אנו, כי לא נפלה כל טעות מהותית ברכיבי הענישה, והעונש שהוטל על המערער אינו סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה. ומשכך, לא קמה עילה להתערב בגזר-הדין.

6. על-יסוד האמור לעיל, הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי המאסר בפועל ביום 20.7.16 בשעה 9:00 בבית המעצר "ניצן" שבמתחם כלא "איילון".

ניתן היום, ט' אייר תשע"ו, 17.5.16, בהיעדר הצדדים (על-פי הסכמתם).

המזכירות תמציא עותקים מפסק-הדין לבאי-כוח הצדדים, לשירות המבחן ולשב"ס.

משה בר-עם, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, סגן נשיא